

آموزش صحیح نماز خواندن

آموزش صحیح وضو گرفتن

مرحله اول

پیش از هر چیز نیت می کنیم، یعنی با قصد انجام وضو و برای اطاعت از دستور خداوند عالم، وضو را آغاز می کنیم.

مرحله دوم

به نیت وضو صورت را از بالا به پایین از جایی که موی سر روییده تا چانه می شوئیم.

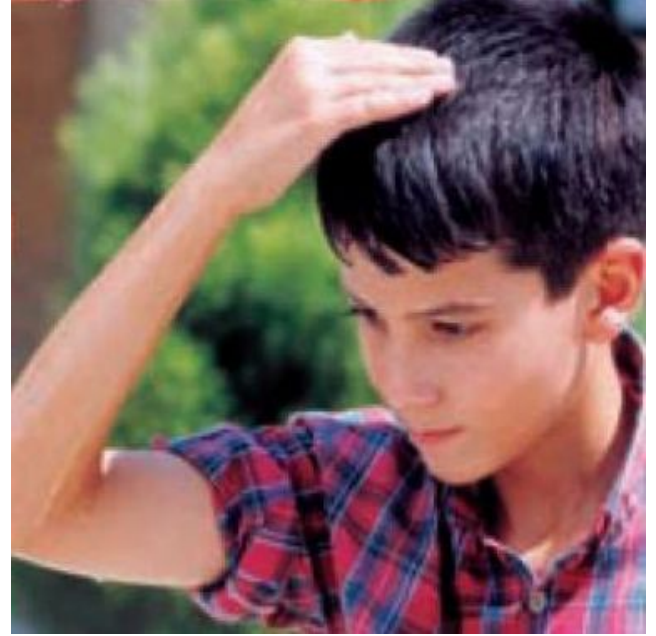
مرحله سوم

پس از شستن صورت، دست راست را از آرنج تا نوک انگشتان، از بالا به پایین، می شوئیم.

مرحله چهارم

بعد از شستن دست راست، دست چپ را مانند دست راست می شوئیم.

مرحله پنجم

بعد از شستن صورت و دست ها با رطوبتی که بر دست مانده، جلوی سر را مسح می کنیم؛ یعنی دست را بر سر گذاشته و کمی به طرف پیشانی می کشیم.

مرحله ششم

پس از مسح سر، پای راست را از نوک انگشت تا آخر روی پا (مفصل) مسح می‌کنیم.

مرحله هفتم

و در پایان پای چپ را مانند پای راست مسح می‌کنیم و با این عمل

مراحل خواندن صحیح نماز واجب :

پس از وضو گرفتن ، به نماز می‌ایستیم و ابتدا اذان و سپس اقامه را به صورت زیر می‌خوانیم :

اِقامه	اَذان
۲	۴
۲	۲
۲	۲
۲	۲
۲	۲
۲	۲
۲	ندارد
۲	۲
۱	۲

تکبيرة الاحرام

“نماز” با گفتن “الله اکبر” آغاز می شود، گفتن “الله اکبر” در آغاز نماز به معنای جدایی از غیر خدا و پیوستن به اوست. اعلام بزرگی پروردگار و دوری جستن از تمام قدرتهای دروغین است.

با این تکبیر به حریم نماز وارد می شویم و برخی کارها بر ما حرام می شود. هنگامی که نماز را شروع می کنیم باید متوجه باشیم که چه نمازی را می خوانیم؛ مثلاً نماز ظهر است یا عصر و آن را تنها برای اطاعت فرمان خداوند بجا آوریم که این همان “نیت” است و از اجزای اصلی نماز به شمار می آید.

نیت و تکبیرة الاحرام

نیت کردن یعنی: قصد خواندن نماز برای اجرای فرمان خدا. «برای مثال: دو رکعت نماز صبح می خوانم قُرْبَةَ إِلَى اللَّهِ». تکبیرة الاحرام یعنی: گفتن الله اکبر که واجب است پس از نیت در ابتدای نماز خوانده شود.

هنگام گفتن "الله اکبر" مستحب است، دستها را تا مقابل گوشها بالا ببریم. پس از گفتن "الله اکبر" سوره حمد را می خوانیم:

بسم الله الرحمن الرحيم

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَالِكِ يَوْمِ
الدِّينِ
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ
اهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ)

به نام خداوند بخشنده بخشایگر، ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است، بخشنده و بخشایگر است، (خداوندی که) صاحب روز جزا است، (پروردگارا) تنها تو را می پرستیم و تنها از تو یاری می جوییم، ما را به راه راست هدایت فرما! راه کسانی که آنان را مشمول نعمت خود ساختی، نه راه کسانی که بر آنان غضب کردی و نه گمراهان

پس از سوره حمد، یک سوره دیگر از قرآن را می خوانیم به عنوان نمونه می توان سوره توحید را خواند:

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ صَمَدٌ
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ)

بگو: حقیقت این است که خدا یکتاست, آن خدایی که (از همه عالم) بی نیاز (و همه عالم به او نیازمند) است, نه کسی فرزند اوست و نه او فرزند کسی است , و نه هیچ کس مثل و مانند اوست.

پسرها و مردها باید در نماز صبح ، نماز مغرب و نماز عشا، حمد و سوره را (در رکعت اول و دوم) بلند بخوانند ولی دخترها و بانوان، اگر نامحرم صدای آنان را نشنوند می توانند بلند بخوانند و در نماز ظهر و نماز عصر همه باید حمد و سوره را آهسته بخوانند ، در ضمن نماز ظهر بایستی آرام خوانده شود.

انسان باید نماز را یاد بگیرد که غلط نخواند و کسی که اصلا نمی تواند صحیح آن را یاد بگیرد، باید هر طور که می تواند بخواند و بهتر آن است که نماز را به جماعت بجا آورد.

حمد و سوره می خوانیم

حمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ① الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ②

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ③ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ④

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ⑤ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ

عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ⑥

سوره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ① اللَّهُ الصَّمَدُ ② لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ ③ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ④

ركوع نماز

ركوع نماز- پس از تمام شدن حمد و سوره سر به ركوع خم مي كنيم و دستها را به زانوها مي گذاريم و مي گوييم:

“سبحان ربي العظيم وبحمده”

پروردگار بزرگ من از هر عيب و نقصي پاڪ و منزّه است،
و من مشغول ستايش او هستم.

و يا مي گوييم:

“سبحان الله، سبحان الله، سبحان الله”

پروردگار بزرگ من از هر عيب و نقصي پاڪ و منزّه است
(3 مرتبه).

رُكُوعٌ

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ

سجده نماز

سپس سر از رکوع برداشته (می ایستیم) و آنگاه به سجده می رویم و هفت عضو بدن؛ یعنی پیشانی، کف دو دست، سر زانوها و نوک انگشتان بزرگ پا را بر زمین گذاشته و می گوئیم:

“سبحان ربي الاعلي و بحمده”

پروردگار من از هر عیب و نقصی پاک و منزّه است، و من مشغول ستایش او هستم.

یا “سبحان الله” را سه مرتبه تکرار می کنیم.

در سجده نماز، باید پیشانی را روی خاک یا سنگ یا چیزهای دیگری از زمین بگذاریم. هنگام نماز خواندن سجده بر چیزهایی که از زمین می روید و برای خوراک و پوشاک انسان مصرف نمی شود نیز صحیح است. مهر نماز که بیشتر در بین ما معمول است، در حقیقت قطعه خاک پاکیزه ای است که نمازگزار همراه خود دارد تا برای سجده، پیشانی را روی آن بگذارد.

سجده دوم نماز

پس از سجده اول، می نشینیم و بار دیگر به سجده رفته و سجده دوم را مانند سجده اول بجا می آوریم. با تمام شدن سجده دوم، یک رکعت نماز به پایان می رسد؛ یعنی تا بدینجا، رکعت اول نماز را خوانده

ایم، بنابراین بطور خلاصه، رکعت اول نماز عبارت است از:

- 1- تکبیره الاحرام (گفتن **“الله اکبر”** در آغاز نماز).
- 2- قرائت (خواندن حمد و سوره).
- 3- رکوع و ذکر آن.
- 4- دو سجده و ذکر آنها.

سجده

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ

رکعت دوم نماز

پس از تمام شدن رکعت اول نماز، بدون آن که صورت نماز به هم بخورد و یا فاصله ای ایجاد شود، از جا برخاسته، بار دیگر می ایستیم و حمد و سوره را به همان ترتیبی که در رکعت اول نماز گفته شد، می خوانیم.

قنوت نماز

در رکعت دوم نمازهای روزانه، بعد از تمام شدن حمد و سوره و قبل از رکوع، مستحب است، دستها را روبروی صورت گرفته و دعایی بخوانیم؛ این عمل را **“قنوت”** گویند. در قنوت نماز می توان این دعا را خواند:

**“ربنا آتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسن
وقنا عذاب النار”**

خداوندا در دنیا و در سرای دیگر به ما نیکی مرحمت

فرما و ما را از عذاب دوزخ نگاه دار!

پیامبر خدا (ص) فرمود: "کسی که قنوت نمازش طولانی تر باشد، حسابرسی او در روز قیامت راحت تر است".

پس از قنوت، رکوع و سجده ها را مانند رکعت اول بجا می آوریم.

قنوت

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
«و یا ۳ مرتبه صلوات»

تشهد نماز

در رکعت دوم هر نماز، پس از تمام شدن سجده دوم باید در حالی که رو به قبله نشسته ایم "تشهد" نماز را بخوانیم؛

یعنی بگوییم:

«اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ
اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ»

ستایش مخصوص پروردگار است، و شهادت میدهم که خدائی سزاوار پرستش نیست مگر خدائی که یگانه است و شریک ندارد.

«وَأَشْهَدُ اَنْ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ»

شهادت میدهم که محمد صلی الله علیه و آله بنده خدا و فرستاده اوست.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

خدایا رحمت بفرست بر محمد و آل محمد.

«وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ»

قبول کن شفاعت پیغمبر را، و درجه آن حضرت را نزد خود بلند کن.

تَشَهُدُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

سلام نماز

تا اینجا رکعت دوم نماز هم تمام می شود و اگر نماز دو رکعتی باشد؛ مانند نماز صبح، بعد از تشهد، با گفتن سلام، نماز را تمام می کنیم؛ یعنی می گوئیم:

السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته

درود و سلام بر تو ای پیغمبر، و رحمت و برکات خدا بر تو باد.

السلام علينا وعلي عباد الله الصالحين

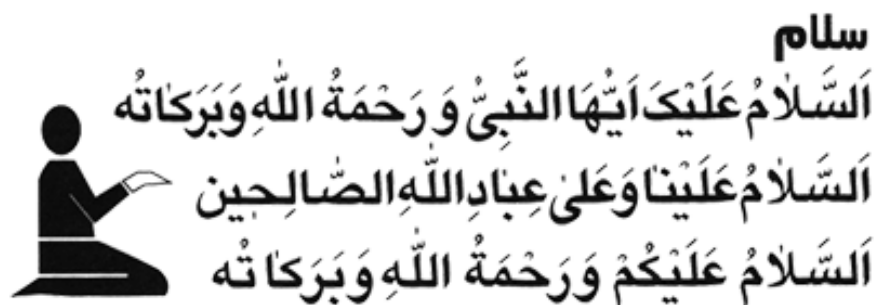
درود و سلام از خداوند عالم بر ما نمازگزاران، و تمام بندگان خوب او.

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

درود و سلام و رحمت و برکات خداوند بر شما مؤمنین باد.

بهتر است در این دو سلام به طور اجمال مقید کند کسانی که مقصود شارعاند، از تشریح این دو سلام.

اکنون نماز صبح را فرا گرفتیم و چنانچه نمازی که می خوانیم سه رکعتی یا چهار رکعتی باشد، باید در رکعت دوم نماز، بعد از خواندن تشهد، بدون آن که سلام نماز را بگوییم، بایستیم و رکعت سوم نماز را بخوانیم.

رکعت سوم نماز

رکعت سوم نماز هم مانند رکعت دوم است، با این تفاوت که در رکعت دوم نماز باید با حمد و سوره بخوانیم، ولی در رکعت سوم، سوره و قنوت ندارد و فقط "حمد" را می خوانیم و یا به جای حمد، سه مرتبه می گوییم:

"سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ"

الاهُ اللهُ واللهُ اكبرُ”

خداوند، متعال پاک و منزّه است، و ثنا مخصوص اوست، و نیست خدائی سزاوار پرستش مگر خداوند و او بزرگتر است از اینکه او را وصف کنند.

پس اگر نماز مغرب می خوانیم، باید بعد از سجده دوم (در رکعت سوم) تشهد بخوانیم و با سلام، نماز را پایان دهیم.

رکعت چهارم نماز

اگر نمازی که می خوانیم چهار رکعتی باشد؛ یعنی: نماز ظهر یا نماز عصر یا نماز عشا؛ پس از سجده ها (در رکعت سوم) بدون آن که تشهد یا سلام را بخوانیم، می ایستیم و رکعت چهارم را مانند رکعت سوم انجام می دهیم و در پایان نماز؛ یعنی پس از سجده دوم می نشینیم و تشهد و سلام را می خوانیم و نماز را تمام می کنیم.

خلاصه نماز

اکنون که چگونگی نمازهای روزانه بیان شد، یاد آوری این نکته لازم است که؛ آنچه در نماز خوانده می شود و یاد گرفتن آنها لازم است، تنها بیست جمله می باشد، پس یادگیری نماز را دشوار ندانیم، و این دستور زندگی ساز اسلام را کوچک نشماریم بلکه با چند ساعت صرف و چند مرتبه تکرار این جملات، به آسانی می توان نماز را فراگرفت. برای توجه بیشتر، با حذف جمله های تکراری، بیست جمله واجب نماز را یاد آور می شویم:

1-“اللهُ اکبرُ”

2-بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

3-الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

4-الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

5-مَآلِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ

6-إِیَّاکَ نَعْبُدُ وَإِیَّاکَ نَسْتَعِیْنُ

- 7- اهدِ نَاصِرًا صِرَاطَ الْمُسْتَقِيمِ
- 8- صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
- 9- غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ
- 10- قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ
- 11- اللَّهُ صَمَدٌ
- 12- لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
- 13- وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ
- 14- سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ
- 15- سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلِيِّ وَبِحَمْدِهِ
- 16- اشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
- 17- وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
- 18- اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيٍّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
- 19- سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
- 20- السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

احکام نماز

- 1- اگر نمازگزار پیش از آنکه به مقدار رکوع خم شود و بدنش آرام گیرد عمداً ذکر رکوع را بگوید، نمازش **باطل** است.
- 2- اگر پیش از تمام شدن ذکر واجب، عمداً سر از رکوع بردارد نمازش **باطل** است.
- 3- واجب است نمازگزار بعد از رکوع بطور کامل بایستد و سپس به سجده برود و چنانچه عمداً بطور کامل نایستد نمازش **باطل** است.
- 4- اگر کسی پیش از آنکه پیشانی اش به زمین برسد و آرام گیرد، عمداً ذکر سجده را بگوید، نمازش **باطل** است و چنانچه از روی

فراموشی باشد باید دو باره در حال آرام بودن، ذکر را بگوید.

5- نمازگزار باید بعد از تمام شدن ذکر سجده اول بنشیند تا بدن آرام گیرد و دو باره به سجده رود.

6- اگر نمازگزار پیش از تمام شدن ذکر، عمداً سر از سجده بردارد نمازش باطل است.

7- بهتر است در نماز بر خاک قبر امام حسین (ع) سجده کنیم که یادآور جهاد و شهادت برترین انسانها، در راه مکتب اسلام است و این عمل، هر روز به ما درس ایثار و فداکاری می دهد.

8- سجده برای غیر خدا حرام است؛ چرا که سجده حالت بندگی انسان است و عبادت و بندگی تنها در پیشگاه پروردگار و به دستور او صحیح است.

برخی از مستحبات نماز

1- پس از تمام شدن قرائت و قبل از رکوع، مستحب است "الله اکبر" بگوییم.

2- بعد از برخاستن از رکوع، مستحب است "الله اکبر" بگوییم و بهتر است این جمله را هم بگوییم: "سمع الله لمن حمده".

3- قبل از سجده ها و بعد از آنها، مستحب است "الله اکبر" بگوییم.

4- بین دو سجده مستحب است بگوییم:

"استغفر الله ربی واتوب الیه"

5- در پایان هر رکعت و هنگام برخاستن برای رکعت بعد، مستحب است بگوییم: "بحول الله وقوته اقوم واقعد".

از آغاز تا پایان نماز باید از این کارها که نماز را باطل می کند بپرهیزیم:

1- خوردن و آشامیدن.

- 2- روي از قبله برگرداندن.
- 3- سخن گفتن.
- 4- خندیدن.
- 5- گریستن.
- 6- بهم زدن صورت نماز. مثل راه رفتن.
- 7- کم یا زیاد کردن اجزای اصلی نماز؛ مانند رکوع.

تعقیب نماز

تعقیب نماز، ادامه دادن حالت عبادت است بعد از نماز.

مستحب است انسان، بعد از نماز، مقداری مشغول گفتن ذکر و خواندن دعا و قرآن شود و لازم نیست دعاها را به عربی بخواند و از بهترین تعقیبها، برای همه نمازها، تسبیحات معروفی است که پیامبر اکرم (ص) به دختر گرامیش حضرت زهرا (ع) آموخت و به "تسبیحات حضرت زهرا" معروف است، و آن عبارت است از:

الله اکبر.....34 مرتبه

الحمد لله.....33 مرتبه

سبحان الله.....33 مرتبه

و نیز مستحب است، سجده شکر بجا آوریم؛ یعنی به قصد شکر نعمتهای پروردگار، به سجده رفته و صد مرتبه یا سه مرتبه و یا یک مرتبه بگوییم: "شکراً لله".

نماز جماعت

یکی از مراسم پرشگوه و با عظمت اسلامی، "نماز جماعت" است.

نماز جماعت تجلي وحدت مسلمانان و تشکل آنان در هر صبح و شام است. در روايات اسلامي براي شرکت در نماز جماعت، ثواب بسياري شمرده شده است، تا جايي که اگر تعداد نمازگزاران، بيش از ده نفر باشد، ثواب آن قابل شمارش نيست. در احکام اسلامي نيز به مسائل بسياري بر مي خوريم که حکايت از اهميت بسيار زياد نماز جماعت دارد و در اينجا به برخي از آنها اشاره مي کنيم:

- 1- شرکت در نماز جماعت براي همه کس مستحب است، به خصوص براي همسايه مسجد.
- 2- سزاوار نيست که انسان بدون عذر نماز جماعت را ترک کند.
- 3- شرکت نکردن در نماز جماعت، از روي بي اعتنايي جايز نيست.

4- مستحب است، انسان، صبر کند که نماز را به جماعت بخواند.

5- نماز جماعت، از نماز اول وقت، که به تنهایی خوانده می شود برتر است، هرچند نماز جماعت اول وقت خوانده نشود.

6- نماز جماعتی که مختصر خوانده می شود، از نماز طولانی که به جماعت نیست، بهتر است.

7- وقتی که جماعت برپا می شود، کسی که نمازش را به تنهایی خوانده مستحب است دو باره به جماعت بخواند.

با توجه به مسائلی که بیان شد، به اهمیت نماز جماعت پی می بریم. پس بکوشیم تا از اجتماع هر روز مسلمانان جدا نمانیم و از ثواب بسیار زیاد آن محروم نشویم.

احکام نماز جماعت

1- در نماز جماعت، یک نفر با تقوا که نماز را بطور صحیح می خواند، به عنوان امام جماعت، پیشاپیش جمعیت ایستاده و قبل از دیگران نماز را شروع کرده و دیگران در نماز از او پیروی می کنند.

2- کمترین افراد برای تشکیل نماز جماعت، دو نفر می باشد که یک نفر "امام جماعت" و دیگری "مأموم" است.

3- در رکعت اول و دوم نماز، وقتی که امام جماعت حمد و سوره را می خواند. بر دیگران لازم نیست، حمد و سوره را بخوانند بلکه به قرائت امام گوش فرا می دهند ولی بقیه اعمال نماز را باید انجام دهند.

4- مأموم نباید پیش از امام، نماز را شروع کند و کارهای نماز مانند رکوع و سجده را هم نباید جلوتر از او انجام دهد.

5- مأموم نباید جلوتر از امام جماعت باشد، بلکه کمی عقب تر می ایستد.

6- فاصله بین امام و مأموم وصف ها نباید زیاد باشد.

7- اگر برای نماز جماعت، اذان و اقامه گفته باشند، بر مأموم، خواندن آنها مستحب نیست.

نماز جمعه

یکی از نمازهایی که باید به جماعت خوانده شود و به تنهایی نمی توان خواند، نماز بسیار با عظمت جمعه است.

نماز جمعه زیباترین گردهمایی هفتگی مسلمانان و عالی ترین عبادت سیاسی هر هفته خداپرستان است.

در این نماز، امام جمعه نمازگزاران را به تقوا و پاکدامنی توصیه می کند و آنها را با مسائل سیاسی و اقتصادی جهان اسلام آگاه می سازد.

حضرت امام خمینی (قدس سره) در باره اهمیت این اجتماع باشکوه، چنین نگاشته اند:

“نماز جمعه و دو خطبه آن، از مراسم بزرگ مسلمانان است؛ مانند مراسم حج. و افسوس که مسلمانان از وظایف مهم سیاسی - اسلامی خود در این مراسم غفلت کرده اند. اسلام با تمام امورش، دین سیاست است و این مطلب برای هر کس که آگاهی کمی از احکام حکومتی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام داشته باشد آشکار است و هرکس گمان کند که دین از سیاست جداست فرد نادانی است که نه اسلام را شناخته و نه سیاست را.”

احکام نماز جمعه

1- نماز جمعه دو رکعت است (مانند نماز صبح) و دو قنوت مستحبی دارد؛ یکی در رکعت اول، قبل از رکوع و دیگری در رکعت دوم، پس از رکوع.

2- نماز جمعه، اول ظهر روز جمعه و به جای نماز ظهر خوانده می شود.

3- خواندن دو خطبه، توسط امام جمعه، قبل از نماز، واجب است.

4- وقتی که امام جمعه، خطبه های نماز جمعه را می خواند، بر شرکت کنندگان واجب است، به خطبه ها گوش دهند، و سخن گفتن به هنگام ایراد خطبه ها مکروه است، بلکه اگر به سبب سخن گفتن، نتواند به خطبه ها گوش دهد، سکوت لازم است. همچنین هنگام ایراد خطبه ها، خواندن نماز مستحبی یا کتاب و روزنامه و انجام دادن کارهایی که مانع گوش دادن به خطبه ها است، خلاف است.

5- اگر کسی به خطبه اول یا هر دو خطبه نرسد، بازهم، شرکت در نماز جمعه فضیلت دارد و جایگزین نماز ظهر می شود.

نماز مسافر

1- انسان باید در سفر، نمازهای چهار رکعتی را دو رکعت (شکسته) بخواند، به شرط آنکه مسافرتش از هشت فرسخ که حدود 45 کیلومتر است کمتر نباشد.

2- اگر مسافر از جایی که نمازش تمام است، مثل وطن حد اقل، چهار فرسخ می رود و چهار فرسخ برمی گردد، نمازش در این سفر هم شکسته است.

3- اگر انسان به جایی سفر کند و بخواهد در آن جا ده روز یا بیشتر بماند باید نماز را تمام بخواند و چنانچه کمتر از ده روز می ماند نمازش در آنجا شکسته است ولی در بین راه هنگام رفتن یا برگشتن از سفر، نماز را باید شکسته بخواند.

4- در وطن باید نماز را تمام بخواند، هر چند کمتر از ده روز در آنجا بماند مثلاً از مسافرتی برگشته و چند روزی در وطن می ماند و دو باره به مسافرت می رود.

5- وطن، شهر یا روستایی است که انسان برای زندگی همیشگی خود اختیار کرده است، خواه در آنجا به دنیا آمده باشد و وطن پدر و مادرش باشد، یا خودش آنجا را برای زندگی اختیار کرده است.

6- اگر انسان به جایی سفر کند و نداند در آنجا ده روز می ماند یا نه، اگر با همین حال سی روز در آنجا بماند، پس از سی روز باید نماز را تمام بخواند.

نماز آیات

نماز آیات-وقتی خورشید یا ماه بگیرد یا زلزله ای رخ دهد، بر خدا پرستان است که به خدای خود پناه آورده، دو رکعت "نماز آیات" بجا آورند. گزاردن چنین نمازی کنایه از این است که اینگونه حوادث نشانه هایی از قدرت الهی و نظم و حساب دقیق عالم طبیعی است.

خواندن این نماز، انسان را از **خُرافات و خیال های بیهوده** باز می دارد و متوجه آفریدگار هستی می نماید و همچنین سبب فرونشستن ترس و دلهره و آرامش دل ها می شود.

چگونگی نماز آیات

نماز آیات دو رکعت است و در هر رکعت پنج رکوع دارد و قبل از هر رکوع حمد و سوره خوانده می شود و یا سوره ای را پنج قسمت کرده و قسمت اول را قبل از رکوع اول، بعد از حمد می خوانیم و به رکوع می رویم، سپس از رکوع برخاسته و بدون خواندن حمد قسمت دوم آن سوره را می خوانیم و به رکوع می رویم، پس از رکوع قسمت سوم آن را می خوانیم و باز به رکوع می رویم سپس می ایستیم و همچنین تا رکوع پنجم و سپس به سجده می رویم و رکعت دوم را هم به همین ترتیب بجا می آوریم.

اکنون به عنوان نمونه، نماز آیات را به شکل کوتاه آن با تقسیم سوره "اخلاص" بیان می کنیم:

- با گفتن "الله اکبر" نماز را شروع می کنیم.
- بعد از تکبیر، سوره حمد را می خوانیم و پس از حمد "بسم الله الرحمن الرحيم" را می گوئیم.
- سپس به رکوع می رویم (در تمام رکوع ها باید ذکر رکوع گفته شود).
- از رکوع سر بر می داریم و بدون آنکه سوره حمد را بخوانیم، می گوئیم: "قل هو الله احد".
- بعد به رکوع دوم می رویم.
- پس از رکوع دوم می خوانیم: "الله الصمد".
- باز به رکوع می رویم.
- پس از رکوع سوم می خوانیم: "لم يلد ولم يولد".
- باز به رکوع رفته، پس از رکوع چهارم می خوانیم: "ولم يكن له كفواً احد".
- سپس رکوع پنجم را بجا آورده، سر از رکوع برداشته و به سجده می رویم.
- پس از سجده دوم، یک رکعت دیگر، مانند رکعت اول بجا می آوریم و با تشهد و سلام، نماز را تمام می کنیم.

قنوت نماز آیات

در نماز آیات هم خواندن قنوت مستحب است و زمان آن، در رکعت دوم، بعد از تمام شدن سوره، قبل از رکوع پنجم، است.

نماز بر میت

هرگاه مسلمانی، از دنیا برود، پس از انجام غسل و کفن، باید بر او نماز بخوانند، این نماز ممکن است توسط یک نفر خوانده شود و یا افرادی آن را به جماعت بخوانند.

چگونگی نماز میت

میت را باید روبروی نمازگزار طوری قرار دهند که وقتی برای نماز رو به قبله می ایستد، سر میت طرف راست نمازگزار باشد.

این نماز رکوع و سجده و تشهد و سلام ندارد و تنها، پنج تکبیر و چند ذکر و دعاست. بدین ترتیب که نمازگزار با نیت و گفتن **“الله اکبر”** نماز را شروع می کند.

سپس می گوید:

“اشهدُ ان لا اله الا اللهُ وان محمداً رسول الله”

بعد از آن، تکبیر دوم را می گوید و بعد می خواند:

“اللهم صل علي محمد وال محمد”

و بعد از تکبیر سوم باید بگوید:

“اللهم اغفر للمؤمنين والمؤمنات”

و بعد از تکبیر چهارم می گوید:

“اللهم اغفر لهذا الميت”

و بعد تکبیر پنجم را بگوید و با گفتن تکبیر پنجم، نماز هم تمام می شود.

نماز میت اگر به همین مقدار خوانده شود، کافی است، گرچه بهتر است دعاها و ذکرهای مفصل آن خوانده شود.

نمازهای مستحبی

چنانکه گذشت، نمازهای مستحبی بسیار است و در این نوشته نمی گنجد، ولی از آنجا که عاشقان مایلند در اوقات فراغت، به مستحبات پردازند، برخی از آنها را می آوریم: ناگفته نماند که به نماز مستحبی **“نافله”** نیز می گویند.

نافله هاي روزانه

نافله نماز صبح: دو رکعت پيش از نماز صبح.

نافله نماز ظهر: هشت رکعت (چهار رکعت نماز دو رکعتي) پيش از نماز ظهر.

نافله نماز عصر: هشت رکعت، پيش از نماز عصر.

نافله نماز مغرب: چهار رکعت، بعد از نماز مغرب.

نافله نماز عشا: دو رکعت بعد از عشا (نشسته خوانده مي شود).

در بين اين نمازها، نافله نماز صبح و نافله نماز عشا ثواب بيشتري دارد و سفارش زيادتري نسبت به آنها شده است.

نماز شب

نماز شب يازده رکعت است که از نيمه شب تا اذان صبح خوانده مي شود و ثواب بسيار دارد، طريقه خواندن نماز شب بدین ترتيب است:

هشت رکعت (چهار نماز دو رکعتي) به نيت نافله شب.

دو رکعت به نيت نماز شفع.

یک رکعت به نيت نماز وتر.

منبع : بيتوته